

فارسی عمومی

رسمانه دانشگاهی

دکتر اکرم هراتیان

استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اصفهان (خوراسگان)

سرسناسه	هراتيان، اكرم، ۱۳۵۴ -
عنوان و نام پديد آور	فارسي عمومي (درسنامه دانشگاهي)/ مولف اكرم هراتيان.
مشخصات نشر	اصفهان: كنگاش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهري	۱۵۲ ص.
شابك	۹۷۸-۶۰۰-۱۳۶-۵۲۶-۳:
وضعيت درست نويسي	فياي مختصر
يادداشت	: چاپ دوم.
شماره كتابشناسي	۵۸۸۱۱۴۹:

انتشارات كنگاش، تاسيس سال ۱۳۹۰ و ناشر برگزيده ي استان سال ۱۳۸۸

فارسي عمومي (درسنامه دانشگاهي)

مؤلف:	دکتر هراتيان
ناشر:	(استاديارت وادبيات فارسي دانشگاه آزاد اصفهان، خوراسگان)
نوبت چاپ:	دوم
تاريخ نشر:	۱۳۹۸
تيراژ:	۱۰۰۰ جلد
مدیر تولید:	محمد جزيني
چاپ:	كنگاش
صحافي:	موداني
قيمت:	۳۰۰۰ تومان
شابك:	۹۷۸-۶۰۰-۱۳۶-۵۲۶-۳

اصفهان، سه راه حكيم نظامي، ابتداي خيابان ارتش، چاپ و نشر كنگاش
تلفن: ۳۶۲۵۸۰۴۹ (۰۳۱)

فهرست مطالب

- کلام نخست (۹-۱۰)
- ابومنصور مُعَمَّری (۱۱-۱۲)
- ستایش (۱۱)
- پیشاهنگان: شعر پارسی (۱۳-۱۴)
- حنظلة بادغیسی (۱۳)، محمود و راق (۱۳)، فیروز مشرقی (۱۳)، ابوسلیک گرگانی (۱۴)
- رودکی (۱۵-۱۶)
- سرای سنج (۱۵)، نای آزادوار (۱۵)، اندر بلای سخت (۱۵)
- بلعمی (۱۷-۲۰)
- یزدگرد و ماهوی (۱۷)، خراج در روزگار قباد (۱۸)
- فردوسی (۲۱-۳۰)
- تولد رستم (۲۱)، داستان فریدون (۲۳)
- ناصر خسرو (۳۱-۳۶)
- خوابی بیدارکننده (۳۱)، تبریز (۳۲)، اصفهان (۳۲)، حبس (۳۳)، لحسا (۳۴)، کژدم
- غربت (قصیده) (۳۴)
- عنصرالمعالی (۳۷-۴۰)
- تای موی (۳۷)، حق مهمان (۳۷)، کسب هنر (۳۸)، شعر فتح (۳۸)، ده ریان (۳۹)
- بیهقی (۴۱-۵۲)
- افشین و بودلف (۴۱)، هارون و زاهدان (۴۷)
- نظام الملک طوسی (۵۳-۵۶)
- بدان جهان (۵۳)، زنجیر عدل انوشیروان (۵۳)، پرویز و بهرام چوبین (۵۵)

باباطاهر (۵۷-۵۸)

فهلویات (۵۷)

مسعود سعد سلمان (۶۰-۵۹)

بی من چگونه‌ای؟ (۵۹)

خیّام (۶۲-۶۱)

رباعیات خیّام (۶۱)

محمّد بن منوّر (۶۸-۶۳)

تو شاد غری و در میانه خوش باش (۶۳-۶۸)

سنایی (۷۰-۶۹)

پسرِ احوّل (۶۹) باد در دست (۶۹)، زال و دختر (۷۰)

نظامی عروضی (۷۱-۷۰)

سحرِ شعر (۷۱)

نصیرالله منشی (۸۰-۷۳)

زاغ و مار (۷۳)، موش آهن‌خوار (۷۳)، برای روزگار مشقت! (۷۴)، زاهد و موش‌بچه

(۷۵)، قضاوت شتابزده (۷۶)، زرگر بدعهد (۷۶)

خاقانی (۸۲-۸۱)

در سوگ فرزند (۸۱)

نظامی گنجوی (۸۸-۸۳)

نوشیروان عادل و وزیر (۸۳)، عیب کسان منگر (۸۵)، مرگ لیلی (۸۵)

سعدالدین وراوینی (۹۲-۸۹)

انتخاب (۸۹)، دزد و کیک (۹۰)

عطار (۹۶-۹۳)

عیب‌پوشی (۹۳)، زندان دنیا (۹۳)، مهر زر (۹۴)، دختر شهریار (۹۴)

عظاملک جوینی (۱۰۲-۹۷)

چنگیز در بخارا (۹۷)، جنگ چنگز خان با سلطان جلال الدین (۱۰۰)، ربیع خونین (۱۰۲)

سعدی (۱۲۰-۱۰۳)

جورِ زبانها (۱۰۳)، سلامت خاموشی (۱۰۶)، محمود و ایاز (۱۰۷)، پیر صاحب کرامت (۱۰۷)، پارسای تبریزی (۱۰۸)، هیبت استاد (۱۰۹)، فرزند ناهموار (۱۱۰)، توانگرزاده و درویش بچه (۱۱۰)، به علت کابین (۱۱۱)، بانگ دلخراش (۱۱۱)، قدر سلامت (۱۱۲)، حطام دنیا (۱۱۲)، طاقت بینوایی (۱۱۳)، منتِ دونان (۱۱۳)، عطا و لقا (۱۱۴)، شکستِ حق (۱۱۴)، چشم دنیا دوست (۱۱۵)، شماتت همسایه (۱۱۵)، پند سدی (نمیده) (۱۱۵)، باران دیده سعدی (غزل) (۱۱۷)، کمند عشق (۱۱۸)، به انتظار عیادت (۱۱۸)، بلای عشق (۱۱۹)

مولوی (۱۲۸-۱۲۱)

هدهد و سلیمان (مثنوی) (۱۲۱)، فناء عاشق (۱۲۲)، خربرفت و خربرفت (۱۲۳)، دشمن جان (۱۲۴)، اساس عمارت (۱۲۶)، آراز عشق (غزل) (۱۲۷)، عقیق بسی بها (۱۲۷)، به روز مرگ (۱۲۷)، موج سودا (۱۲۸)

ابن یمین (قطعه) (۱۳۰-۱۲۹)

میلِ انزوا (۱۲۹)، چشمِ عبرت (۱۲۹)، چون همای (۱۳۰)، فاف قناعت (۱۳۰)، موجب حرمان (۱۳۰)

عبید زاکانی (۱۳۲-۱۳۱)

حکایات عبید (۱۳۱)

حافظ (۱۳۶-۱۳۳)

کوی خرابات (۱۳۳)، چه شد؟ (۱۳۳)، گیسوی چنگ (۱۳۴)، رسم عاشق کشی (۱۳۵)، تگیه گه خیال (۱۳۵)

جامی (۱۳۸-۱۳۷)

اسکندر در ظلمات (۱۳۷)

صائب تبریزی (۱۴۰-۱۳۹)

دامان رضا (۱۳۹)، صفاهان (۱۳۹)

بهار (۱۴۲-۱۴۱)

پیام ایران (۱۴۱)

پروین، اعتصامی (۱۴۴-۱۴۳)

قانعی، دزد (۱۴۳)

خانزری (۱۴۸-۱۴۵)

عقاب (۱۴۱)

کتابنامه (۱۵۲-۱۵۱)

www.ketab.ir

به نام خدا

کلام نخست

آنچه با عنوان فارسی عربی (در سامه دانشگاهی) در معرض دید استادان و دانشجویان گرامی قرار گرفته، کوششی است بر آن دادن بخشی از میراث گرانبهای زبان و ادبیات فارسی که ضرورت دارد، دانشجویان کلیه رشته‌ها با آن آشنا باشند. تاریخ ممتد و هزار و چند صد ساله ادبیات فارسی، آنقدر تنوع و کثرت دارد که هر کوششی برای نمایاندن آن در مقیاسی کوچک و در قالب یک کتاب، ناکام خواهد بود و شاید بتوان به این آرزو دل خوش کرد که همین اندکی از بسیار و مشتی از خروار، نماینده‌ای برای دانشجویان فراهم خواهد آورد تا در فرصتهای آتی، بیشتر به متون ادب فارسی بپردازند و آورند و مایه‌های غنی فرهنگی گذشته خود را در آن بیابند.

کوشش فراهم آوردن این دفتر بر آن بوده است که بخشهایی از متون نظم و نثر فارسی را متناسب با سرفصل واحد درسی فارسی عمومی از قدیم‌ترین ایام تا دوران معاصر، فرا روی دانشجویان قرار دهد و اگر عمده این متون از آثار شاعران و نویسندگان کهن برگزیده شده است، هدف آن بوده که دانشجویان با سرچشمه‌های زبان و ادبیات فارسی، بیش از پیش آشنا شوند و با متونی مواجه گردند که به سبب فاصله زبانی و زمانی از ما، بدون یاری جستن از استاد، فهم آنها دشوار می‌نماید. چنانچه جای شعر و نثر معاصر

در این کتاب خالی است، بدین جهت است که زبان این آثار، زبان امروز و آشنای جوانان است و بدون حضور استاد و صرف زمان در کلاس، دریافتنی است. بنابراین تقاضامندست که همکاران گرامی، در ابتدا صورت صحیح خواندن متون و تلفظ درست کلمات را به دانشجویان یادآوری کنند، سپس برای بیتها و عبارتهای پیچیده، معنایی دقیق ارائه نمایند و در کنار این مباحث، به فراخور هر متن، به طور مختصر به تاریخ ادبیات، صناعات ادبی، معانی، بیان و بدیع بپردازند. پیشنهاد می‌شود، در اوقات پایانی کلاس، متناسب با میزان علاقه‌مندی دانشجویان و محدودیت کلاس، به شعر و نثر معاصر، نیز توجه نمایند.

در ریرایش جدید این کتاب (ویرایش دوم)، ضمن «درآمد»هایی که برای معرفی شاعران، نویسندگان و آثار آنها در آغاز هر درس آورده شد، چند متن جدید هم افزوده و یا جایگزین برای معانی پیشین گردید و متن کتاب نیز از غلط‌های حروف‌نگاری که در چاپ اول وجود داشت، راسخه شد.

اکرم هراتیان

اصفهان

شهریورماه ۱۳۹۸